

Рецензії істориків як свідчення вагомості досліджень науковця

В українській історіографії періоду середньовіччя і нового часу вагоме місце займає відомий дослідник історії України і, зокрема, Прикарпаття Володимир Грабовецький. З-під його пера протягом другої половини ХХ – початку ХХІ століть вийшла в світ значна кількість історичних праць, серед яких помітне місце займають 42 монографії і 66 окремих видань, статей, число яких сягає не однієї сотні.

Ці книги постійно знаходили своїх рецензентів. У відгуках в більшій чи в меншій мірі давалася оцінка тим дослідженням проблемам, які вчений вивчав десятиліттями.

Ми робимо спробу виявити дані рецензії і публікуємо по частинах в окремих збірниках, враховуючи їх значимість для сучасних і наступних дослідників історії України і Прикарпаття.

Академік В. Грабовецький з найперспективнішим учнем своєї Прикарпатської історичної школи, доктором історичних наук, професором М. Вегешем, сьогодні ректором Ужгородського національного університету. Світлина 2002 р.

Така публікація є своєчасною і потрібною. Нам вдалося розшукати рецензії на наукові монографії В. Грабовецького, розкинуті по різних книгах, журналах, газетах минулого століття, які на сьогодні стали

бібліографічною рідкістю. Майбутнім дослідникам вони дадуть можливість глибше і всебічно проаналізувати та оцінити історичну спадщину професора, зокрема ті праці, які досліджував вчений на основі нововиявлених ним архівних першоджерел.

В першій частині збірника в хронологічно-проблемному плані подаються рецензії на книги академіка, починаючи з княжого часу і закінчуючи славетною гайдамаччиною.

Починаючи з першої монографії Олекси Довбуша, всі наступні опубліковані монографії чи окремі видання привертали увагу істориків, журналістів і вони друкували свої відгуки на видання В. Грабовецького. Не випадково протягом другої половини ХХ – початку ХХІ століть було опубліковано 66 таких рецензій, причому по 5, 10, 14 відгуків на одну і ту ж книгу.

Позитивним в історичній спадщині визначного українського вченого, або як його ще називають, літописцем Прикарпаття є те, що він у своїх багатолітніх дослідженнях торкається всіх періодів історії України під кутом зору вивчення, в першу чергу, актуальних проблем літопису Прикарпатського краю.

Підкреслимо, що Володимир Грабовецькому вдалося протягом другої половини ХХ століття опублікувати свої наукові праці з тих актуальних питань, під якими фактично розуміння проблеми національно-визвольних рухів періоду середньовіччя і нового часу, як Запорожське козацтво і Західна Україна, карпатське опришківство, гайдамацькі виступи, прикарпатська урбаністика – тобто все те, що свідчило про витоки національних змагань.

Це було не легким почином, поскільки в умовах партійно-ідеологічних настанов того часу ці публікації буквально підкреслювали вікові національні традиції західноукраїнської героїки. І про це рецензенти натякали у своїх відгуках на книги дослідника, починаючи з бурхливого народного повстання Мухи і закінчуючи гайдамацькими визвольними повстаннями середини ХVІІІ століття.

Велика серія цих опублікованих за півстоліття рецензій на монографічні видання невтомного дослідника літопису Прикарпаття в комплексі всієї історичної проблеми України засвідчує посильний вклад автора в українську історіографію другої половини ХХ – початку ХХІ століття.

Микола Вегеш,
доктор історичних наук, професор.